

SEKTOR ZA LABORATORIJSKU DIJAGNOSTIKU I ZAŠTITU OD ZRAČENJA
IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU

Vrsta ispitivanja	Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u mjesecu maju 2015.god.
Broj izvještaja	00-390/5
Datum izdavanja izvještaja	15.06.2015.god.

PODACI O PODNOSIOCU ZAHTJEVA	
Naziv podnosioca zahtjeva	AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE CRNE GORE
Broj zahtjeva/ugovora	Ugovor (Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore br. 05-D-3566/1, CETI br. 00-20-228)
Datum podnošenja zahtjeva /potpisivanja ugovora	18.02.2015.

PODACI O UZORKU	
Datum uzorkovanja	1-31.05.2015.god.
Vrsta uzorka	Imisijska mjerenja kvaliteta vazduha
Zahtijevano ispitivanje	SO ₂ , NO, NO ₂ , CO, PM ₁₀ , PM _{2,5} , benzen, Pb, As, Cd, Ni , benzo (a) piren i ukupni policiklični aromatični ugljovodonici u PM ₁₀ česticama
Uzorkovao	Odjeljenje za laboratorijsku dijagnostiku i monitoring

PRILOZI	-

**DIREKTOR SEKTORA ZA LAB,DIJAGNOSTIKU I ZAŠTITU
OD ZRAČENJA**
Danijela Šuković, spec.toks. hem

Izjava:

1. Rezultati ispitivanja se odnose samo na ispitivani uzorak.
2. Izvještaj o ispitivanju se može umnožavati isključivo kao cjelina.
3. Nije dozvoljeno isticanje naziva „D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica“ u tekstu deklaracije ni u reklamne svrhe, bez saglasnosti Centra.

SADRŽAJ

1.Uvod.....	3-5
1. Metode.....	6
2.Rezultati mjerenja.....	7
2.1.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha u opštini Podgorica.....	8-13
2.2.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha u opštini Bar.....	14-21
2.3.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha u opštini Nikšić.....	22-32
2.4.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha u opštini Pljevlja.....	33-39
2.5.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha u opštini Tivat.....	40-42
2.6.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha na lokaciji Golubovci.....	43-48
2.7.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha na lokaciji Gradina.....	49-54

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

1.UVOD

D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica realizovao je ispitivanje kvaliteta vazduha u Crnoj Gori tokom mjeseca maja u skladu sa **Programom monitoringa kvaliteta vazduha za 2015.god.** izrađenog od strane Agencije za zaštitu životne sredine Crne Gore.

Programom su obuhvaćena sledeća ispitivanja:

1.Sistematsko mjerenje imisije zagađujućih materija u vazduhu na automatskim mjernim stanicama

1.1.Podgorica-“NOVA VAROŠ”

U Podgorici, na mjernoj stanici Nova Varoš, vršena su kontinualna mjerenja zagađujućih materija:

- **azot monoksida,**
- **azot dioksida,**
- **ukupnih azotnih oksida,**
- **ugljen monoksida,**
- **PM₁₀ čestica,**
- **sadržaja olova u PM₁₀,**
- **benzo (a) pirena,**
- **relevantnih predstavnika PAH-ova (markera benzo (a) pirena),**
- **ukupnih PAH-ova u PM₁₀,**
- **benzena i**
- **meteoroloških parametara,**

Sedamnaest dana obuhvat podataka, jednočasovnih srednjih vrijednosti tokom 24h, benzena je bio iznad 75% , a samim tim broj validnih 24h mjerenja u maju mjesecu je 17.Rezultati mjerenja su predstavljeni, kao srednje maksimalne, minimalne i mediana 24h i jednočasovnih vrijednosti, svih izvršenih mjerenja, na mjesečnom nivou sa brojem validnih mjerenja i brojem prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti.

1.2. Bar

U Baru (mjerna stanica Bar 2) je vršeno mjerenje sledećih parametara:

- **sumpor dioksida,**
- **azot monoksida,**
- **azot dioksida**
- **ukupnih azotnih oksida**
- **ozona**
- **ugljen monoksida**
- **PM_{2,5}**
- **PM₁₀ čestica,**

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

- **sadržaja olova u PM₁₀,**
- **benzo (a) pirena,**
- **relevantnih predstavnika PAH-ova (markera benzo (a) pirena),**
- **ukupnih PAH-ova u PM₁₀,**
- **benzena i**
- **meteoroloških parametara,**

Rezultati mjerenja su predstavljani, kao srednje, maksimalne, minimalne i mediana 24-časovnih i jednočasovnih vrijednosti svih izvršenih mjerenja na mjesečnom nivou, sa brojem validnih mjerenja i brojem časova i dana prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti.

1.3. Nikšić

U Nikšiću je u kontinuitetu vršeno mjerenje:

- **sumpor dioksida,**
- **azot monoksida,**
- **azot dioksida,**
- **ugljen monoksida,**
- **ozona**
- **benzena**
- **PM₁₀,**
- **sadržaj teških metala (Pb, As, Cd i Ni) u PM₁₀,**
- **benzo (a) pirena,**
- **relevantnih predstavnika PAH-ova (markera benzo (a) pirena),**
- **ukupnih PAH-ova u PM₁₀,**

Pet dana obuhvat podataka, jednočasovnih srednjih vrijednosti tokom 24h, svih svih gasovitih zagađujućih materija (SO₂, NO₂, CO, O₃ i benzena) i je bio iznad 75% , a samim tim broj validnih 24h mjerenja u maju mjesecu je 26.

Usled kvara na uzorkivaču tokom maja mjeseca nije vršeno mjerenje PM_{2.5}. Rezultati mjerenja su predstavljani, kao srednje, maksimalne, minimalne i mediana 24h i jednočasovnih vrijednosti svih izvršenih mjerenja na mjesečnom nivou, sa brojem validnih mjerenja i brojem časova i dana prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti.

1.4. Pljevlja-Centar (ul.Skerlićeva)

U Pljevljima je vršeno kontinualno mjerenje:

- **sumpor dioksida,**
- **azot monoksida,**
- **azot dioksida,**
- **ukupnih azotnih oksida,**
- **PM₁₀ (automatsko mjerenje),**
- **PM_{2.5},**

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Usled kvara na uzorkivaču tokom maja meseca nije vršeno gravimetrijsko mjerenje PM₁₀, a samim tim ni analiza PM₁₀ na sadržaj teških metala (Pb, As, Cd i Ni) u PM₁₀, benzo (a) pirena, relevantnih predstavnika PAH-s (markera benzo (a) pirena), i ukupnih PAH-s u PM₁₀ česticama.

Četiri dana obuhvat podataka, jednočasovnih srednjih vrijednosti tokom 24h, svih svih gasovitih zagađujućih materija (SO₂, NO₂) i je bio iznad 75% , a samim tim broj validnih 24h mjerenja u maju mesecu je 27.

Rezultati mjerenja su predstavljani, kao srednje, maksimalne, minimalne i mediana 24h i jednočasovnih vrijednosti svih izvršenih mjerenja na mjesečnom nivou, sa brojem validnih mjerenja i brojem dana prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti.

1.5.Tivat

U Tivtu je vršeno mjerenje **PM_{2,5}** čestica.

Rezultati mjerenja su predstavljani, kao srednje, maksimalne, minimalne i mediana 24h vrijednosti svih izvršenih mjerenja na mjesečnom nivou, sa brojem validnih mjerenja i brojem dana prekoračenja propisanih graničnih-ciljnih vrijednosti.

1.6.Golubovci

Na ovoj lokaciji je vršeno mjerenje:

- **azot monoksida,**
- **azot dioksida,**
- **ukupnih azotnih oksida i**
- **sumpor dioksida,**
- **ozona**

Tri dana obuhvat podataka, jednočasovnih srednjih vrijednosti tokom 24h, svih svih gasovitih zagađujućih materija (SO₂, NO₂, O₃) i je bio iznad 75% , a samim tim broj validnih 24h mjerenja u maju mesecu je 28.

Rezultati mjerenja su predstavljani, kao srednje, maksimalne, minimalne i median 24h i jednočasovnih vrijednosti svih izvršenih mjerenja na mjesečnom nivou, sa brojem validnih mjerenja i brojem dana prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti.

1.7.Gradina

Na ovoj lokaciji je vršeno mjerenje:

- **azot monoksida,**
- **azot dioksida,**
- **ukupnih azotnih oksida,**
- **sumpor dioksida,**
- **ozona**

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Dva dana obuhvat podataka, jednočasovnih srednjih vrijednosti tokom 24h, svih svih gasovitih zagađujućih materija (SO₂, NO₂, O₃) i je bio iznad 75% , a samim tim broj validnih 24h mjerenja u maju mjesecu je 29.

Rezultati mjerenja su predstavljeni, kao srednje, maksimalne, minimalne i median 24h i jednočasovnih vrijednosti svih izvršenih mjerenja na mjesečnom nivou, sa brojem validnih mjerenja i brojem dana prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti.

1.1. METODE

Tokom realizacije Programa kontrole kvaliteta vazduha, za prikupljanje i analizu uzoraka koriste se popisane, akreditovane standardne metode:

- Određivanje SO₂, UV fluorescencija prema standardu MEST EN14212:2011
- Određivanje NO, NO₂ i NO_x, Hemiluminescencija prema standardu MEST EN14211:2011
- Određivanje CO, NDIR (Infracrvena apsorpcija) prema standardu MEST EN14626:2011
- Određivanje O₃ NDUV (UV apsorpcija) prema standardu MEST EN14625:2011
- Određivanje PM₁₀ prema standardu MEST EN 12341
- Određivanje PM_{2,5} prema standardu MEST EN 14907
- Određivanje koncentracije benzena-Dio 3: Automatsko uzorkovanje pumpom sa gasnom hromatografijom na licu mjesta-MEST EN 14662-3:2011
- Određivanje koncentracije benzo(a)pirena u vazduhu ambijenta metodom MEST EN 15549:2011
- Određivanje koncentracije Pb, As, Cd i Ni u uzorcima PM₁₀ čestica, metodom MEST EN 14902:2011

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

2.REZULTATI MJERENJA

Rezultati mjerenja su prikazani tabelarno i grafički uporedo sa graničnim vrijednostima propisanim **Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha ("Sl.list Crne Gore.br. 25/12), i to:**

1. Tabelarno:

- Srednje dnevne vrijednosti za: SO₂, PM₁₀, PM_{2,5} i benzen.
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ugljen monoksid i ozon.
- Srednje mjesečne vrijednosti sadržaja Pb, As, Cd, Ni, BaP (benzo (a) piren), relevantnih predstavnika PAH-ova (markeri benzo (a) pirena) i ukupnih PAH-s u PM₁₀ česticama.

2.Grafički

- Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida i azot dioksida (zbog obimnosti podataka).

Za svaku zagađujuću materiju, na svakoj stanici prikazan je:

- ukupan broj mjerenja,
- obuhvat podataka u %,
- srednja 1-časovna, maksimalna 8-časovna i srednja dnevna vrijednost,
- C₅₀, medijana,
- najmanja vrijednost (minimalna)
- najveća vrijednost (maksimalna)

Oznake i skraćenice upotrebljene u tabelama i na slikama:

- GV (SDV)-granična vrijednost (srednja dnevna vrijednost)
- TV (SDV)-tolerantna vrijednost (srednja dnevna vrijednost)
- GV (M8hSV)-granična vrijednost (max,osmočasovna srednja vrijednost)
- GV (SGV)- granična vrijednost (srednja godišnja vrijednost)

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

**2.1.MJERNA STANICA-PODGORICA-NOVA VAROŠ
PODACI O STANICI-NOVA VAROŠ**

1.Opšti podaci			
1.1.	Ime stanice	Nova Varoš (bul.sv.Petra Cetinjskog)	
1.2.	Ime grada	Podgorica	
1.3.	Nacionalni ili lokalni broj i oznaka	MNE_VZ_03	
1.4.	Kod stanice	MNE_02_01	
1.5.	Naziv stručne institucije koja odgovara za stanicu	D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica	
1.6.	Tijelo ili programi kojima se dostavljaju podaci	Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore	
1.7.	Ciljevi mjerenja	Procjena uticaja na zdravlje ljudi i zivotnu sredinu.. praćenje trenda	
1.8.	Geografske koordinate	G.dužina (m)	G.širina (m)
		6603787.37	4700417.54
1.9.	NUTS		
1.10.	Zagađujuće materije koje se mjere	CO. NO. NO ₂ . NO _x .PM ₁₀ . benzen.Pb. BaP	
1.11.	Meteorološki podaci	Temperatura. relativna vlažnost. pritisak. smjer i brzina vjetra	
1.12	Druge informacije		
2.Klasifikacija stanice			
2.1	Tip područja	Gradsko: trajno izgrađeno područje	
2.2.	Tip stanice u odnosu na izvor emisije	Saobraćajna	
2.3.	Dodatne informacije o stanici	1000m x 50m	
3.Mjerna oprema			
3.1.	Naziv		
3.2.	Analitička metoda ili mjerna metoda		
CO	Automatski analizator	analiza-IR apsorpcija	
NO. NO ₂ . NO _x	Automatski analizator	Analiza-hemiluminiscencija	
Benzen	Automatski analizator	Gasna hromatografija	
PM ₁₀	Automatski analizator	Analiza-apsorpcija beta zračenja	
Pb	Ručno sakupljanje	Analiza-AAS	
BaP	Ručno sakupljanje	Analiza-GCMS	
4.Opis uzorkovanja			
4.1.	Lokacija mjernog mjesta		
4.2.	Visina mjesta uzorkovanja	3m	
4.3.	Učestalost integrisanja podataka	1 sat 24 sata	
4.4.	Vrijeme uzorkovanja	Kontinuirano	

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

**2.1.1. TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI
NOVA VAROŠ- PODGORICA**

Tabela 1.Srednje i maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti

Datum	PM₁₀ (µg/m³)	Benzen (µg/m³)	Ugljen monoksid (mg/m³)
1.05	18.77		0.25
2.05	23.79		0.36
3.05	26.59		0.36
4.05	35.55		0.45
5.05	34.03	0.53	0.45
6.05	35.12	0.82	0.39
7.05	36.13		0.41
8.05	25.42	1.43	0.30
9.05	25.23	0.69	0.30
10.05	20.17		0.19
11.05	18.04	0.26	0.15
12.05	22.65	0.13	0.26
13.05	26.90		0.26
14.05	29.47	0.20	0.28
15.05	33.29	0.16	0.28
16.05	40.74	0.21	0.26
17.05	45.77	0.15	0.25
18.05	49.39	0.13	0.22
19.05	38.50		0.25
20.05	32.85	0.18	0.29
21.05	37.59	0.18	0.30
22.05	36.37	0.18	0.26
23.05	17.67	0.17	0.23
24.05	19.55		0.23
25.05	13.95		0.23
26.05	14.28		0.27
27.05	10.99		0.25
28.05	20.06		0.13
29.05	29.02		0.27
30.05	29.56	0.17	0.27
31.05	31.75	0.13	0.27
GV (SDV)	50		0.25
GV (SGV)	40	5	0.36
GV (M8hSV)			10

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 2.Statistička obrada rezultata mjerenja PM₁₀ čestica

Broj 24 časovnih mjerenja	31	
Procenat validnih 24 časovnih mjerenja (%)	100	
Minimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)	10.99	
Maksimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)	49.39	
Srednja 24 časovna vrijednost (µg/m ³)	28.36	
Mediana 24 časovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)	29.02	
Broj prekoračenja 24 časovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Dnevna srednja vrijednost	50 µg/m ³ , ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje	nema
Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m ³	nema

Tabela 3.Statistička obrada rezultata mjerenja azot dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	744	
Procenat validnih jednočasovnih vremena usrednjavanja podataka	100	
Minimalna jednočasovna vrijednost (µg/m ³)	0.36	
Maksimalna jednočasovna vrijednost (µg/m ³)	117.94	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)	25.69	
Mediana jednočasovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)	24.05	
Broj prekoračenja časovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	200 µg/m ³ , ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje	nema
Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m ³	nema

Tabela 4.Statistička obrada rezultata mjerenja benzena

Broj 24 časovnih mjerenja	17	
Procenat validnih 24 časovnih mjerenja (%)	54.83	
Minimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)	0.13	
Maksimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)	1.43	
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja(µg/m ³)	0.34	
Mediana 24 časovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)	0.18	
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Godišnja srednja vrijednost	5 µg/m ³	nema

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 5. Statistička obrada rezultata mjerenja ugljen monoksida

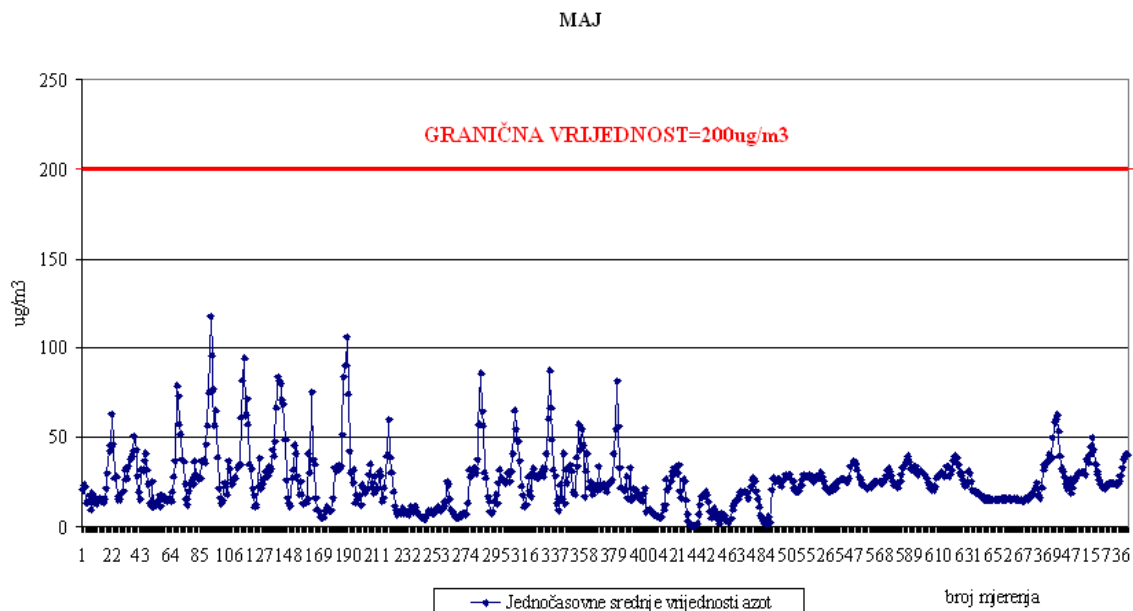
Broj 8 časovnih mjerenja		31
Procenat validnih 8 časovnih mjerenja		100
Minimalna 8 časovna vrijednost (mg/m ³)		10.99
Maksimalna 8 časovna vrijednost (mg/m ³)		49.39
Srednja vrijednost 8 časovnih vremena usrednjavanja (mg/m ³)		28.36
Mediana 8 časovnih vremena usrednjavanja		29.02
Broj prekoračenja 8 časovne GV		0
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	10mg/m ³	nema

Tabela 6. Srednje vrijednosti sadržaja olova, benzo a)pirena, relevantnih predstavnika PAH-s (markera benzo (a) pirena) i ukupnih PAH-s u PM₁₀ česticama

	Pb	BaP	Markeri BaP	PAH
	μg/m³	ng/m³		
	0.018	0.293	1.483	3.758
GV	0.5			
CV		1		

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

2.1.2 GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI NOVA VAROŠ- PODGORICA

Slika1.Jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

2.1.3.KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI PODGORICA NOVA VAROŠ

1.AZOT DIOKSID

Rezultati mjerenja **azot dioksida** (kao jednočasovne srednje vrijednosti) su upoređeni sa:

- propisanom **graničnom vrijednošću** za jednočasovne srednje vrijednosti ($200 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Sve jednočasovne srednje vrijednosti **azot dioksida** tokom mjerenja u maju mjesecu (predstavljene samo grafički zbog obimnosti podataka) su bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

2.ČESTICE PREČNIKA MANJEG OD $10\mu\text{m}$ (PM_{10})

Srednje dnevne vrijednosti PM_{10} su upoređene sa:

- propisanom **graničnom vrijednošću** za srednju dnevnu vrijednost, ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) koja se ne smije prekoračiti više od 35 puta u toku godine. Sve srednje dnevne vrijednosti PM_{10} tokom mjeseca maja su bile **ispod** granične vrijednosti.

3.BENZEN

Srednja dnevna vrijednost **benzena** je svih 17 dana je bila ispod propisane **granične vrijednosti** na godišnjem nivou od $5\mu\text{g}/\text{m}^3$.

4.UGLJEN MONOKSID

Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** su poređene sa:

- propisanom **graničnom vrijednošću** za srednju godišnju vrijednost ($10 \text{mg}/\text{m}^3$). Sve maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** su tokom mjerenja u maju mjesecu na ovom mjernom mjestu bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

5.TEŠKI METALI (Pb) I BENZO (A) PIREN U PM_{10}

PM_{10} su analizirane na sadržaj **olova** za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou.

- Sadržaj **olova** u toku maja mjeseca, računat kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka. je značajno **ispod** propisane granične vrijednosti.
- Takođe su vršene analize PM_{10} čestica na sadržaj **benzo (a) pirena i drugih relevantnih policikličnih aromatičnih ugljovodonika: benzo(a)antracena, benzo(b)fluoroantena, benzo(j)fluoroantena, benzo(k)fluoroantena, ideno (a.2.3-cd)pirena i dibenzo (a.h) antracena i ostalih PAH-ova** za koje nijesu propisani standardi kvaliteta vazduha već samo mjere kontrole imisija.

Sadržaj **benzo(a)pirena** izračunat kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka u maju mjesecu je $0.293 \text{ng}/\text{m}^3$ u odnosu na **ciljnu vrijednost** ($1\text{ng}/\text{m}^3$) propisanu sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

**2.2.MJERNA STANICA-BAR
PODACI O STANICI-BAR**

1.Opšti podaci			
1.1.	Ime stanice	Bar 2	
1.2.	Ime grada	Bar	
1.3.	Nacionalni ili lokalni broj i oznaka	MNE_VZ_06	
1.4.	Kod stanice	MNE_02_04	
1.5.	Naziv stručne institucije koja odgovara za stanicu	D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica	
1.6.	Tijelo ili programi kojima se dostavljaju podaci	Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore	
1.7.	Ciljevi mjerenja	Procjena uticaja na zdravlje ljudi i zivotnu sredinu. praćenje trenda	
1.8.	Geografske koordinate	G.dužina (m)	G.širina (m)
		6591680.68	4662409.66
1.9.	NUTS		
1.10.	Zagađujuće materije koje se mjere	SO ₂ ,O ₃ ,CO,NO, NO ₂ ,Nox,benzen, PM ₁₀ , PM _{2.5} , Pb, As, Cd, Ni i BaP	
1.11.	Meteorološki podaci	Temperatura. relativna vlažnost. pritisak. smjer i brzina vjetra	
1.12	Druge informacije		
2.Klasifikacija stanice			
2.1	Tip područja	Gradsko: trajno izgrađeno područje	
2.2.	Tip stanice u odnosu na izvor emisije	Urbana	
2.3.	Dodatne informacije o stanici	1000mx 50m	
3.Mjerna oprema			
3.1.	Naziv		
3.2.	Analitička metoda ili mjerna metoda		
CO	Automatski analizator	analiza-IR apsorpcija	
O ₃	Automatski analizator	Analiza- UV fluorescencija	
SO ₂	Automatski analizator	Analiza-UV fluorescencija	
NO. NO ₂ . NOx	Automatski analizator	Analiza-hemiluminiscencija	
Benzen	Automatski analizator	Gasna hromatografija	
PM ₁₀	Ručno sakupljanje	Gravimetrija	
PM _{2.5}	Ručno sakupljanje	Gravimetrija	
Pb. As. Cd i Ni	Ručno sakupljanje	Analiza-AAS	
BaP	Ručno sakupljanje	Analiza-GCMS	
4.Opis uzorkovanja			
4.1.	Lokacija mjernog mjesta		
4.2.	Visina mjesta uzorkovanja	3m	
4.3.	Učestalost integrisanja podataka	1 sat 24 sata	
4.4.	Vrijeme uzorkovanja	Kontinuirano	

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

**2.2.1 TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI
BAR 2**

Tabela 7.Srednje dnevne vrijednosti

<i>Datum</i>	<i>Sumpor dioksid ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)</i>	<i>Benzen ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)</i>	<i>PM₁₀ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)</i>	<i>PM_{2.5} ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)</i>
1.05	6.96	2.27	31.21	23.31
2.05	6.87	1.30	24.26	16.96
3.05	7.03	1.07	15.36	8.99
4.05	7.84	1.70	21.36	15.73
5.05	7.62	2.09	22.31	14.68
6.05	7.62	1.38	20.36	12.82
7.05	7.59	1.01	21.58	14.57
8.05	7.78	0.82	34.25	23.02
9.05	8.08	0.95	39.25	25.94
10.05	9.40	0.40	34.28	22.17
11.05	7.87	0.29	26.85	14.68
12.05	8.23	0.73	30.25	20.74
13.05	7.78	1.06	32.60	21.98
14.05	8.01	1.04	39.58	27.01
15.05	8.61	0.96	41.25	21.91
16.05	8.02	1.01	30.00	15.21
17.05	7.95	1.07	29.21	20.07
18.05	8.43	0.52	31.25	20.55
19.05	8.32	0.40	33.62	23.96
20.05	8.58	0.72	41.28	24.33
21.05	8.33	1.00	28.24	15.13
22.05	7.12	0.63	39.21	26.11
23.05	7.44	0.50	22.24	13.19
24.05	7.77	0.60	21.25	13.21
25.05	8.00		26.90	13.61
26.05	8.18		18.21	9.84
27.05	9.68		18.28	8.13
28.05	9.37		19.58	11.73
29.05	9.45		23.11	13.20
30.05	8.76		29.28	18.82
31.05	8.72		18.28	11.71
GV (SDV)	125		50	
GV (SGV)		5	40	25

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 8. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti

Datum	Ozon ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Ugljen monoksid (mg/m^3)
1.05	109.54	0.39
2.05	111.24	0.30
3.05	110.01	0.32
4.05	109.31	0.32
5.05	117.01	0.32
6.05	116.02	0.31
7.05	117.39	0.24
8.05	106.66	0.18
9.05	104.69	0.19
10.05	89.81	0.17
11.05	79.30	0.10
12.05	89.43	0.19
13.05	102.33	0.22
14.05	120.87	0.20
15.05	101.10	0.20
16.05	98.79	0.24
17.05	111.81	0.24
18.05	111.36	0.22
19.05	116.11	0.15
20.05	125.30	0.18
21.05	97.66	0.19
22.05	100.81	0.19
23.05	100.61	0.14
24.05	110.27	0.14
25.05	105.90	0.14
26.05	109.42	0.13
27.05	76.77	0.13
28.05	92.47	0.12
29.05	107.68	0.18
30.05	132.85	0.23
31.05		0.23
Ciljna vrijednost GV (M8hSDV)	120	10

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 9.Statistička obrada rezultata mjerenja PM₁₀ čestica

Broj 24 časovnih mjerenja	31	
Procenat validnih 24 časovnih mjerenja (%)	100	
Minimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)	15.36	
Maksimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)	41.28	
Srednja 24 časovna vrijednost (µg/m ³)	27.89	
Mediana 24 časovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)	28.24	
Broj prekoračenja 24 časovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Dnevna srednja vrijednost	50 µg/m ³ , ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje	nema
Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m ³	nema

Tabela 10.Statistička obrada rezultata mjerenja PM_{2.5}

Broj 24 časovnih mjerenja	31	
Procenat validnih 24 časovnih mjerenja	100	
Minimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)	8.13	
Maksimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)	27.01	
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)	17.53	
Mediana 24 časovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)	15.73	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Godišnja srednja vrijednost	25 µg/m ³	Nema
Ciljna vrijednost (zastita zdravlja)		
Godišnja srednja vrijednost	25 µg/m ³	

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 11. Statistička obrada rezultata mjerenja sumpor dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	744	
Procenat validnih jednočasovnih vremena usrednjavanja	100	
Minimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	6.02	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	16.12	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	8.11	
Mediana jednočasovnih vremena usrednjavanja	7.91	
Broj 24 časovnih mjerenja	31	
Procenat validnih 24 časovnih vremena usrednjavanja	100	
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	6.87	
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	9.68	
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	8.11	
Mediana 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	8.01	
Broj prekoračenja časovne GV	0	
Broj prekoračenja 24 časovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	$350 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje	nema
Dnevna srednja vrijednost	$125 \mu\text{g}/\text{m}^3$	nema

Tabela 12. Statistička obrada rezultata mjerenja azot dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	744	
Procenat validnih jednočasovnih vremena usrednjavanja	100	
Minimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	1.87	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	55.37	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	11.58	
Mediana jednočasovnih vremena usrednjavanja	8.07	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	$200 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje	Nema
Godišnja srednja vrijednost	$40 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 13. Statistička obrada rezultata mjerenja benzena

Broj 24 časovnih mjerenja		24
Procenat validnih 24 časovnih mjerenja (%)		77.42
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		0.29
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		2.27
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		0.98
Mediana 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		0.98
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Godišnja srednja vrijednost	5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	nema

Tabela 14. Statistička obrada rezultata mjerenja ozona

Broj 8 časovnih mjerenja		30
Procenat validnih 8 časovnih mjerenja		96.77
Minimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		76.77
Maksimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		132.85
Srednja vrijednost 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		106.08
Mediana 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		108.49
Broj prekoračenja 8 časovne		3
Ciljna vrijednost		
Period usrednjavanja	Ciljna vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	nema

Tabela 15. Statistička obrada rezultata mjerenja ugljen monoksida

Broj 8 časovnih mjerenja		31
Procenat validnih 8 časovnih mjerenja		100
Minimalna 8 časovna vrijednost (mg/m^3)		0.10
Maksimalna 8 časovna vrijednost (mg/m^3)		0.39
Srednja vrijednost 8 časovnih vremena usrednjavanja (mg/m^3)		0.21
Mediana 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		0.19
Broj prekoračenja 8 časovne GV		0
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	10 mg/m^3	nema

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 16 .Srednje vrijednosti sadržaja teških metala u PM₁₀ česticama

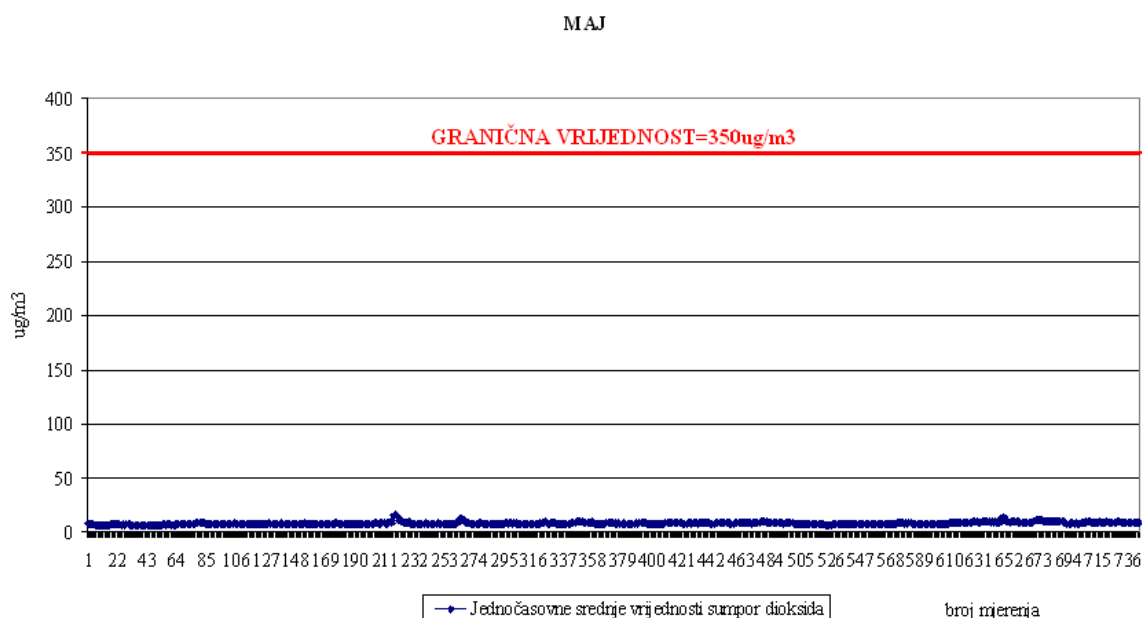
	Pb	Cd	As	Ni
	µg/m³	ng/m³		
	0.02	<3.0	<3.0	2.53
GV	0.5			
Ciljna vrijednost		6	5	20

Tabela 17.Srednje vrijednosti sadržaja benzo (a) pirena. relevantnih predstavnika PAH-s (markera benzo (a) pirena) i ukupnih PAH-s u PM₁₀ česticama

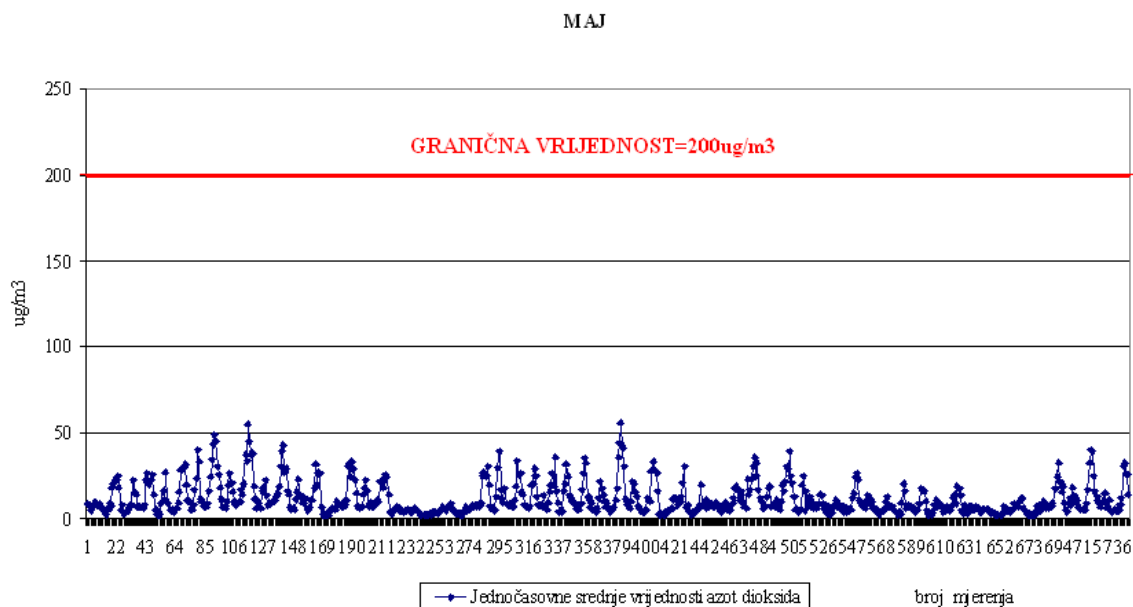
	BaP	Markeri BaP	PAH
	ng/m³		
	0.467	2.183	4.070
Ciljna vrijednost	1		

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

2.2.2 GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI BAR 2

Slika 2.Srednje časovne vrijednosti sumpor dioksida uporedo sa GV

Slika 3.Srednje časovne vrijednosti azot dioksida uporedo sa GV

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

2.2.3.KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI BAR 2

1.SUMPOR DIOKSID

Svi rezultati mjerenja **sumpor dioksida** su upoređeni sa:

- propisanim **graničnim vrijednostima** za jednočasovne srednje vrijednosti ($350\mu\text{g}/\text{m}^3$) i
- srednje dnevne vrijednosti ($125\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Sve izmjerene vrijednosti **sumpor dioksida** posmatrane u odnosu na granične vrijednosti (jednočasovne srednje i srednje dnevne vrijednosti) sa ciljem zaštite zdravlja ljudi, su tokom mjerenja u maju mjesecu bile **ispod** propisanih graničnih vrijednosti.

2.AZOT DIOKSID

Rezultati mjerenja **azot dioksida** (kao jednočasovne srednje vrijednosti) su upoređeni sa:

- propisanom **graničnom vrijednošću** za jednočasovne srednje vrijednosti ($200\mu\text{g}/\text{m}^3$). Sve izmjerene jednočasovne srednje vrijednosti **azot dioksida** (predstavljene samo grafički zbog obimnosti podataka) su tokom maja mjeseca bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

3.ČESTICE PREČNIKA MANJEG OD $10\mu\text{m}$ (PM_{10})

Srednje dnevne vrijednosti **PM_{10}** su upoređene sa:

- propisanom **graničnom vrijednošću** za srednju dnevnu vrijednost, ($50\mu\text{g}/\text{m}^3$) koja se ne smije prekoračiti više od 35 puta u toku godine. Sve srednje dnevne vrijednosti **PM_{10}** , tokom mjeseca maja bile **ispod** granične vrijednosti.

4. ČESTICE PREČNIKA MANJEG OD $2.5\mu\text{m}$ ($\text{PM}_{2.5}$)

Dvije srednje dnevne vrijednosti, **$\text{PM}_{2.5}$** , na ovoj lokaciji u mjesecu maju, su bile **iznad** propisane **granične vrijednosti** za godišnju srednju vrijednost ($25\mu\text{g}/\text{m}^3$).

5.BENZEN

- Sve srednje dnevne vrijednosti **benzena** su bile ispod propisane **granične vrijednosti** na godišnjem nivou od $5\mu\text{g}/\text{m}^3$.

6.UGLJEN MONOKSID

Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** su poređene sa:

- propisanom **graničnom vrijednošću** za srednju godišnju vrijednost ($10\text{mg}/\text{m}^3$). Sve maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida**, na ovom mjernom mjestu tokom mjeseca maja, su bile **ispod** propisanih graničnih vrijednosti.

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

7. OZON

Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ozona** su poređene sa:

- propisanom **ciljnom vrijednošću** ($120 \mu\text{g}/\text{m}^3$).
Tri maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti su bile **iznadd** propisane ciljne vrijednosti.

8. SADRŽAJ TEŠKIH METALA (Pb, Cd, As, Ni) i BENZO (A) PIRENA U PM₁₀

- PM₁₀ su analizirane na sadržaj **teških metala i benzo(a)pirena**, polutanata za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou i drugih relevantnih policikličnih aromatičnih ugljovodonika: **benzo (a) antracena, benzo (b) fluoroantena, benzo (j) fluoroantena, benzo (k) fluoroantena, ideno (a.2.3-cd) pirena, dibenzo (a.h) antracena i ostalih PAH-ova** za koje nijesu propisani standardi kvaliteta vazduha već samo mjere kontrole.

Sadržaj **olova** u toku maja mjeseca, računat kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka je bio značajno **ispod** $0.5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Rezultati analize pokazuju da je sadržaj **arsena, kadmijuma i nikla** bio **ispod** ciljnih vrijednosti propisanih sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.

Sadržaj **benzo-a-pirena** izračunat kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka u maju mjesecu bio je $0.052 \text{ ng}/\text{m}^3$ u odnosu na **ciljnu vrijednost** od $1.0 \text{ ng}/\text{m}^3$ propisanu sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

**2.3.MJERNA STANICA - NIKŠIĆ
PODACI O STANICI-NIKŠIĆ**

1.Opšti podaci			
1.1.	Ime stanice	Nikšić-centar	
1.2.	Ime grada	Nikšić	
1.3.	Nacionalni ili lokalni broj i oznaka	MNE_VZ_08	
1.4.	Kod stanice	MNE_02_06	
1.5.	Naziv stručne institucije koja odgovara za stanicu	D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica	
1.6.	Tijelo ili programi kojima se dostavljaju podaci	Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore	
1.7.	Ciljevi mjerenja	Procjena uticaja na zdravlje ljudi i zivotnu sredinu.. praćenje trenda	
1.8.	Geografske koordinate	G.dužina (m)	G.širina (m)
		6577557.59	4737876.06
	Nmv (m)	629	
1.9.	NUTS		
1.10.	Zagađujuće materije koje se mjere	SO ₂ ,O ₃ ,CO,NO,NO ₂ ,Nox, PM ₁₀ ,PM _{2.5} ,Pb,As, Cd, Ni i BaP i benzen	
1.11.	Meteorološki podaci	Temperatura, relativna vlažnost, pritisak, smjer i brzina vjetra	
1.12	Druge informacije		
2.Klasifikacija stanice			
2.1	Tip područja	Gradsko:trajno izgrađeno područje	
2.2.	Tip stanice u odnosu na izvor emisije	Urbana	
2.3.	Dodatne informacije o stanici	1000mx 50m	
3.Mjerna oprema			
3.1.	Naziv		
3.2.	Analitička metoda ili mjerna metoda		
CO	Automatski analizator	analiza-IR apsorpcija	
O ₃	Automatski analizator	Analiza- UV fluorescencija	
SO ₂	Automatski analizator	Analiza-UV fluorescencija	
NO, NO ₂ , NO _x	Automatski analizator	Analiza-hemiluminiscencija	
Benzen	Automatski analizator	Gasna hromatograija	
PM ₁₀	Ručno sakupljanje	Gravimetrija	
PM _{2.5}	Ručno sakupljanje	Gravimetrija	
Pb, As, Cd i Ni	Ručno sakupljanje	Analiza-AAS	
BaP	Ručno sakupljanje	Analiza-GCMS	
4.Opis uzorkovanja			
4.1.	Lokacija mjernog mjesta		
4.2.	Visina mjesta uzorkovanja	3m	
4.3.	Učestalost integrisanja podataka	1 sat 24 sata	
4.4.	Vrijeme uzorkovanja	kontinuirano	

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

**2.3.1 TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI
NIKŠIĆ 2**

Tabela 18.Srednje dnevne vrijednosti

Datum	PM ₁₀ (µg/m ³)	Sumpor dioksid (µg/m ³)	Benzen (µg/m ³)
1.05	21.90	6.84	2.45
2.05	32.11	6.52	2.76
3.05	30.16	6.54	2.08
4.05	26.93	7.34	2.12
5.05	39.06	7.85	1.45
6.05	16.93	8.15	1.27
7.05	26.80	7.30	1.23
8.05	28.55	6.65	0.98
9.05	17.76	6.70	1.75
10.05	20.44		
11.05	30.16		
12.05	31.35	9.77	0.97
13.05	23.43	8.66	0.95
14.05	24.66	8.31	1.09
15.05	41.46		
16.05	46.46		
17.05	44.98	8.28	1.06
18.05	27.74	7.36	1.05
19.05	31.98	10.70	0.97
20.05	54.84	8.08	
21.05	20.67	7.86	1.33
22.05	11.64	6.61	0.97
23.05	13.62	6.19	1.12
24.05	10.38	6.62	1.24
25.05	8.94	6.27	1.61
26.05	19.38	6.54	1.15
27.05	17.19	6.64	1.02
28.05	25.16	9.03	1.18
29.05	22.67	8.60	1.39
30.05			
31.01	15.83	7.93	0.99
GV (SDV)	50	125	
GV(SGV)	40		5

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 19. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti

Datum	Ozon($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Ugljen monoksid (mg/m^3)
1.05	86.43	0.72
2.05	80.74	0.80
3.05	80.88	0.76
4.05	74.90	0.54
5.05	75.97	0.51
6.05	75.39	0.36
7.05	53.62	0.37
8.05	103.43	0.28
9.05	77.83	0.55
10.05		
11.05		
12.05	100.39	0.26
13.05	98.17	0.27
14.05	121.07	0.28
15.05		
16.05		
17.05	89.94	0.25
18.05	93.70	0.26
19.05	90.68	0.28
20.05	98.42	0.22
21.05	88.94	0.32
22.05	66.68	0.33
23.05	95.95	0.29
24.05	91.28	0.29
25.05	86.17	0.46
26.05	81.55	0.45
27.05	76.23	0.42
28.05	79.75	0.21
29.05	91.80	0.23
30.05		
31.01	95.09	0.25
Ciljna vrijednost GV (M8hSDV)	120	10

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 20. Statistička obrada rezultata mjerenja PM₁₀ čestica

Broj 24 časovnih mjerenja		30
Procenat validnih 24 časovnih mjerenja		96.77
Minimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)		8.94
Maksimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)		54.84
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)		26.11
Mediana 24 časovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)		24.91
Broj prekoračenja 24 časovne GV		1
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Dnevna srednja vrijednost	50 µg/m ³ , ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje	Nema
Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m ³	Nema

Tabela 21. Datumi pojavljivanja srednjih dnevnih vrijednosti PM₁₀ čestica većih od granične vrijednosti (50 µg/m³)

MAJ						
P	U	S	Č	P	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 22.Statistička obrada rezultata mjerenja sumpor dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	687	
Procenat validnih jednočasovnih vremena usrednjavanja	92.33	
Minimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	5.76	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	35.30	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	7.60	
Mediana jednočasovnih vremena usrednjavanja	7.09	
Broj 24 časovnih mjerenja	26	
Procenat validnih 24 časovnih vremena usrednjavanja	83.87	
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	6.19	
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	10.70	
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	7.59	
Mediana 24 časovnih vremena usrednjavanja	7.35	
Broj prekoračenja časovne GV	0	
Broj prekoračenja 24 časovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	$350 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje	Nema
Dnevna srednja vrijednost	$125 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 23.Statistička obrada rezultata mjerenja azot dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	687	
Procenat validnih jednočasovnih vremena usrednjavanja	92.33	
Minimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	0.70	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	57.65	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	11.89	
Mediana časovnih vremena usrednjavanja	11.33	
Broj prekoračenja časovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	$200 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje	Nema
Godišnja srednja vrijednost	$40 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 24.Statistička obrada rezultata mjerenja ozona

Broj 8 časovnih mjerenja	26.00	
Procenat validnih 8 časovnih mjerenja	83.87	
Minimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	53.62	
Maksimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	121.07	
Srednja vrijednost 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	86.73	
Mediana 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	87.69	
Broj prekoračenja 8 časovne	1	
Ciljna vrijednost		
Period usrednjavanja	Ciljna vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	nema

Tabela 25.Statistička obrada rezultata mjerenja ugljen monoksida

Broj 8 časovnih mjerenja	26	
Procenat validnih 8 časovnih mjerenja	83.87	
Minimalna 8 časovna vrijednost (mg/m^3)	0.21	
Maksimalna 8 časovna vrijednost (mg/m^3)	0.80	
Srednja vrijednost 8 časovnih vremena usrednjavanja (mg/m^3)	0.38	
Mediana 8 časovnih vremena usrednjavanja (mg/m^3)	0.31	
Broj prekoračenja maksimalne 8 časovne srednje vrijednosti GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	10 mg/m^3	Nema

Tabela 26.Statistička obrada rezultata mjerenja benzena

Broj 24 časovnih mjerenja	25	
Procenat validnih 24 časovnih mjerenja (%)	80.64	
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	0.95	
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	2.76	
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	1.37	
Mediana 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	1.18	
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Godišnja srednja vrijednost	5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	nema

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 27 .Srednje vrijednosti sadržaja teških metala u PM₁₀ česticama

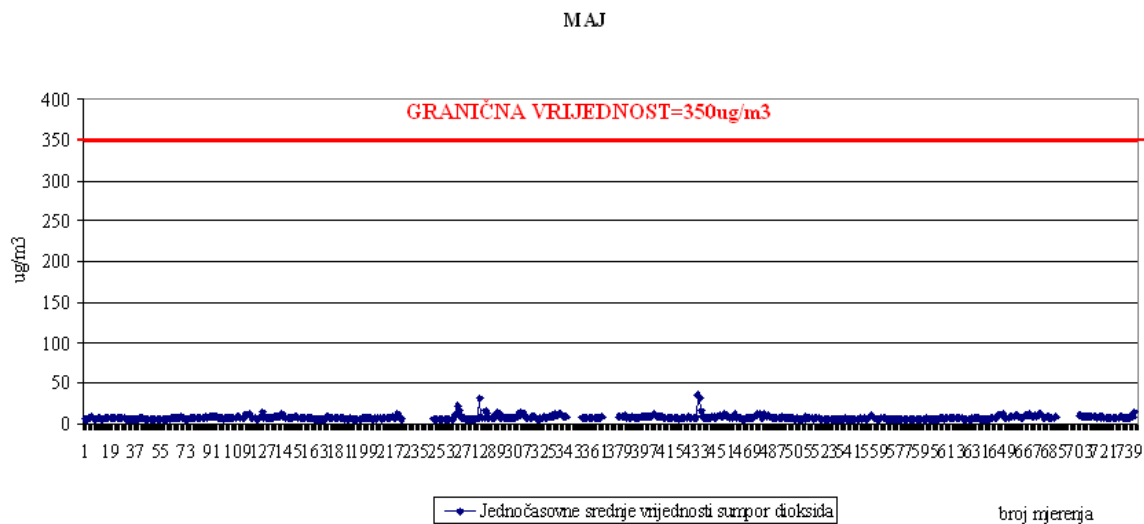
	Pb	Cd	As	Ni
	µg/m³	ng/m³		
	0.03	1.58	<3	2.88
GV	0.5			
Ciljna vrijednost		6	5	20

Tabela 28.Srednje vrijednosti sadržaja benzo (a) pirena. relevantnih predstavnika PAH-s (markera benzo (a) pirena) i ukupnih PAH-s u PM₁₀ česticama

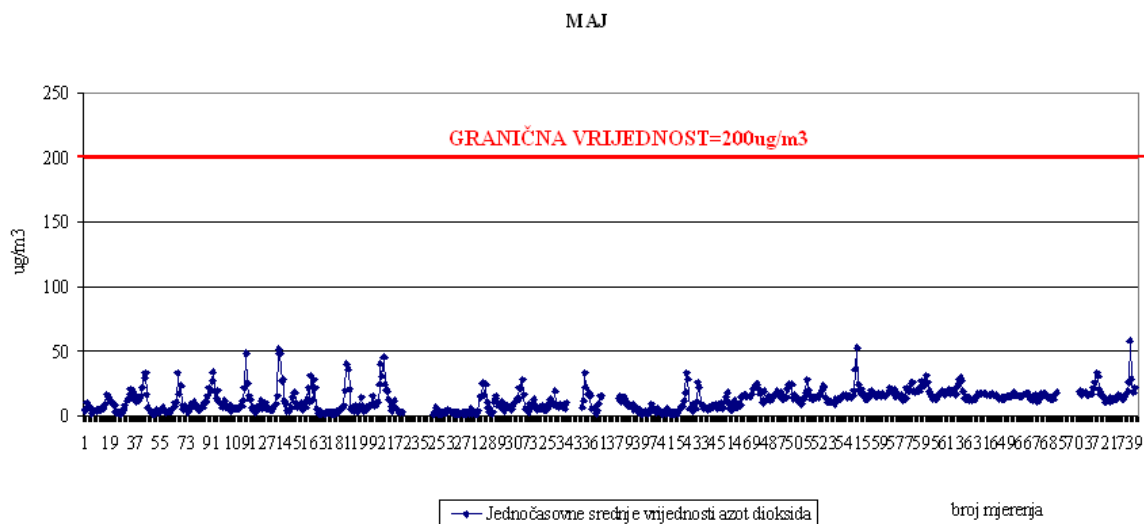
	BaP	Markeri BaP	PAH
	ng/m³		
	0.43	1.99	4.69
Ciljna vrijednost	1		

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

2.3.2 GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI NIKŠIĆ 2

Slika 4.Srednje dnevne vrijednosti sumpor dioksida uporedo sa GV

Slika 5.Srednje časovne vrijednosti azot dioksida uporedo sa GV

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

2.3.3. KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI NIKŠIĆ 2

1. SUMPOR DIOKSIDA

Svi rezultati mjerenja **sumpor dioksida** su upoređeni sa propisanim **graničnim vrijednostima** za:

- jednočasovnu srednju vrijednost ($350\mu\text{g}/\text{m}^3$) i
 - srednju dnevnu vrijednost ($125\mu\text{g}/\text{m}^3$).
- Sve izmjerene vrijednosti **sumpor dioksida** posmatrane u odnosu na granične vrijednosti (jednočasovne srednje vrijednosti i dnevne srednje vrijednosti) za zaštitu zdravlja, su tokom maja mjeseca bile **ispod** propisanih graničnih vrijednosti.

2. AZOT DIOKSID

Rezultati mjerenja **azot dioksida** (kao jednočasovne srednje vrijednosti) su upoređeni sa:

- propisanom **graničnom vrijednošću** za jednočasovne srednje vrijednosti ($200\mu\text{g}/\text{m}^3$).
- Sve izmjerene jednočasovne srednje vrijednosti **azot dioksida** (predstavljene samo grafički zbog obimnosti podataka) su tokom maja mjeseca bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

3. ČESTICE PREČNIKA MANJEG OD $10\mu\text{m}$ (PM_{10})

Srednje dnevne vrijednosti **PM_{10}** upoređene su sa:

- propisanom **graničnom vrijednošću** za srednju dnevnu vrijednost, ($50\mu\text{g}/\text{m}^3$) koja se ne smije prekoračiti više od 35 puta u toku godine.
- Jedna srednja dnevna vrijednost **PM_{10}** , tokom maja mjeseca, je bila **iznad** propisane granične vrijednosti.

4. BENZEN

Sve srednje dnevne vrijednosti **benzena** bile ispod propisane **granične vrijednosti** na godišnjem nivou od $5\mu\text{g}/\text{m}^3$.

5. OZON

Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ozona** poređene su sa:

- propisanom **ciljnom vrijednošću** ($120\mu\text{g}/\text{m}^3$).
- Jedna maksimalna osmočasovna srednja dnevna vrijednost je bila **iznad** propisane ciljne vrijednosti.

6. UGLJEN MONOKSID

Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** su poređene sa:

- propisanom **graničnom vrijednošću** za srednju godišnju vrijednost ($10\text{mg}/\text{m}^3$).
- Sve maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** je tokom mjeseca maja, na ovom mjernom mjestu, bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

7. SADRŽAJ TEŠKIH METALA (Pb, Cd, As, Ni) i BENZO (A) PIRENA U PM₁₀

- PM₁₀ su analizirane na sadržaj **teških metala i benzo(a)pirena**, polutanata za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou i drugih relevantnih policikličnih aromatičnih ugljovodonika: **benzo (a) antracena, benzo (b) fluoroantena, benzo (j) fluoroantena, benzo (k) fluoroantena, ideno (a.2.3-cd) pirena, dibenzo (a.h) antracena i ostalih PAH-ova** za koje nijesu propisani standardi kvaliteta vazduha već samo mjere kontrole.

Sadržaj **olova** u toku maja mjeseca, računato kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka je bio značajno **ispod** 0.5 µg/m³. Rezultati analize pokazuju da je sadržaj **arsena, kadmijuma i nikla** bio **ispod** ciljnih vrijednosti propisanih sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.

Sadržaj **benzo-a-pirena** izračunat kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka u maju mjesecu bio je 0.43 ng/m³ u odnosu na **ciljnu vrijednost** od 1.0 ng/m³ propisanu sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

**2.4.MJERNA STANICA -PLJEVLJA
PODACI O STANICI-PLJEVLJA**

1.Opšti podaci			
1.1.	Ime stanice	Pljevlja-centar	
1.2.	Ime grada	Pljevlja	
1.3.	Nacionalni ili lokalni broj i oznaka	MNE_VZ_01	
1.4.	Kod stanice	MNE_01_01	
1.5.	Naziv stručne institucije koja odgovara za stanicu	D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica	
1.6.	Tijelo ili programi kojima se dostavljaju podaci	Agencija za zaštitu životne sredine	
1.7.	Ciljevi mjerenja	Procjena uticaja na zdravlje ljudi i zivotnu sredinu.. praćenje trenda	
1.8.	Geografske koordinate	G.dužina (m)	G.širina (m)
		6610494.51	4802077.05
	Nmv (m)	773.25	
1.9.	NUTS		
1.10.	Zagađujuće materije koje se mjere	PM ₁₀ , PM _{2.5} , SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x	
1.11.	Meteorološki podaci	Temperatura, relativna vlažnost, pritisak, smjer i brzina vjetrova	
1.12	Druge informacije		
2.Klasifikacija stanice			
2.1	Tip područja	Gradsko:trajno izgrađeno područje	
2.2.	Tip stanice u odnosu na izvor emisije	Urbana	
2.3.	Dodatne informacije o stanici		
3.Mjerna oprema			
3.1.	Naziv		
3.2.	Analitička metoda ili mjerna metoda		
	PM ₁₀	Automatski analizator	Analiza-apsorpcija beta zračenja
	NO, NO ₂ , NO _x	Automatski analizator	Analiza-hemiluminiscencija
	SO ₂	Automatski analizator	Analiza-UV fluorescencija
	PM _{2.5}	Ručno sakupljanje	Gravimetrija
4.Opis uzorkovanja			
4.1.	Lokacija mjernog mjesta		
4.2.	Visina mjesta uzorkovanja	3m	
4.3.	Učestalost integrisanja podataka	1 sat 24 sata	
4.4.	Vrijeme uzorkovanja	Kontinuirano	

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

2.4.1 TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA U OPŠTINI PLJEVLJA NA LOKACIJI-CENTAR

Tabela 29.Srednje dnevne vrijednosti

Datum	PM ₁₀ (µg/m ³)	PM _{2.5} (µg/m ³)	Sumpor dioksid (µg/m ³)
1.05	27.55	21.03	9.90
2.05	24.43	20.07	11.62
3.05	36.90	28.88	12.91
4.05	41.90	23.54	
5.05	42.00	25.00	
6.05	52.80	24.03	
7.05	52.10	15.28	
8.05	23.63	12.08	7.73
9.05	29.93	18.64	9.14
10.05	32.14	17.56	8.85
11.05	24.39	15.47	8.00
12.05	24.80	15.64	9.10
13.05	32.96	20.38	8.14
14.05	37.33	21.55	8.44
15.05	48.64	23.77	7.91
16.05	51.82	24.04	8.84
17.05	54.73	29.34	10.62
18.05	40.09	22.31	9.43
19.05	39.20	17.75	11.09
20.05	70.31	35.24	8.84
21.05	57.77	16.32	7.81
22.05	36.67	19.90	8.13
23.05	19.45	14.69	7.93
24.05	25.21	9.12	7.74
25.05	16.94	11.25	7.67
26.05	18.77	8.18	8.19
27.05	24.24	14.37	9.13
28.05	22.72	13.70	12.41
29.05	32.98	15.00	10.68
30.05	34.24	28.59	8.97
31.05	30.07	20.53	8.18
GV (SDV)	50		125
GV(SGV)	40	25	

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 30.Statistička obrada rezultata mjerenja PM₁₀ čestica

Broj 24 časovnih mjerenja		31
Procenat validnih 24 časovnih mjerenja		100
Minimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)		16.94
Maksimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)		70.31
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)		35.70
Mediana 24 časovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)		32.98
Broj prekoračenja 24 časovne GV		6
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Dnevna srednja vrijednost	50 µg/m ³ , ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje	Nema
Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m ³	Nema

Tabela 31.Datumi pojavljivanja srednjih dnevnih vrijednosti PM₁₀ čestica većih od granične vrijednosti (50 µg/m³)

MAJ						
P	U	S	Č	P	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Tabela 32.Statistička obrada rezultata mjerenja PM_{2.5}

Broj 24 časovnih mjerenja		31
Procenat validnih 24 časovnih mjerenja		100
Minimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)		8.18
Maksimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)		35.24
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)		19.46
Mediana 24 časovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)		19.90
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Godišnja srednja vrijednost	25 µg/m ³	Nema
Ciljna vrijednost (zastita zdravlja)		
Godišnja srednja vrijednost	25 µg/m ³	

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 33.Statistička obrada rezultata mjerenja sumpor dioksida

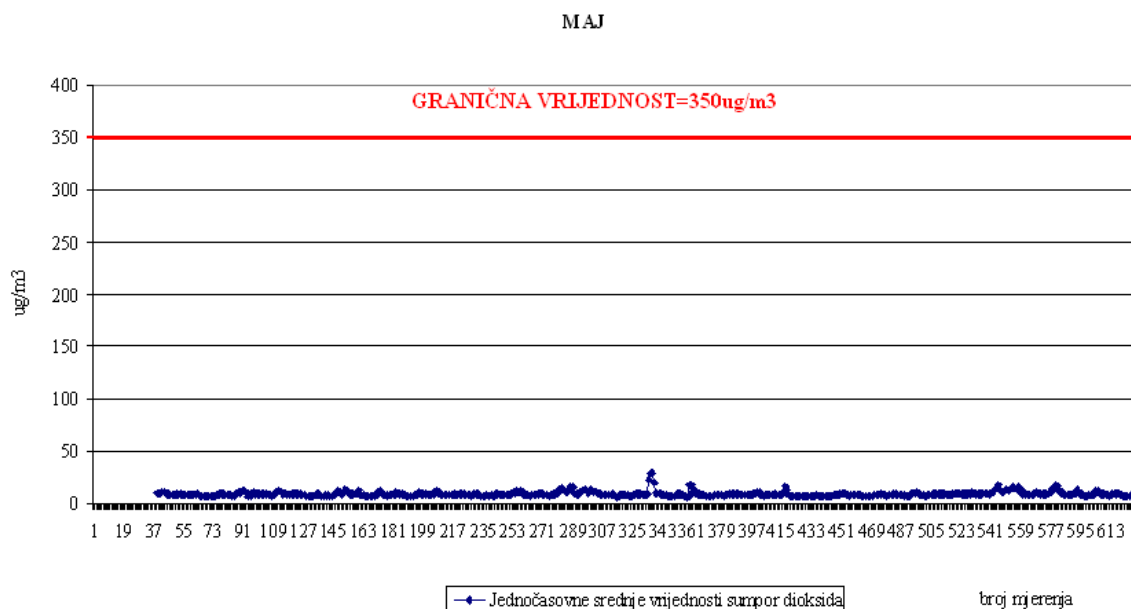
Broj jednočasovnih mjerenja	678	
Procenat validnih jednočasovnih vremena usrednjavanja	91.12	
Minimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	5.21	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	29.14	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	9.27	
Mediana jednočasovnih vremena usrednjavanja	8.43	
Broj 24 časovnih mjerenja	27	
Procenat validnih 24 časovnih vremena usrednjavanja	87.09	
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	7.67	
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	12.91	
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	9.16	
Mediana 24 časovnih vremena usrednjavanja	8.84	
Broj prekoračenja časovne GV	0	
Broj prekoračenja 24 časovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	$350 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje	Nema
Dnevna srednja vrijednost	$125 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 34.Statistička obrada rezultata mjerenja azot dioksida

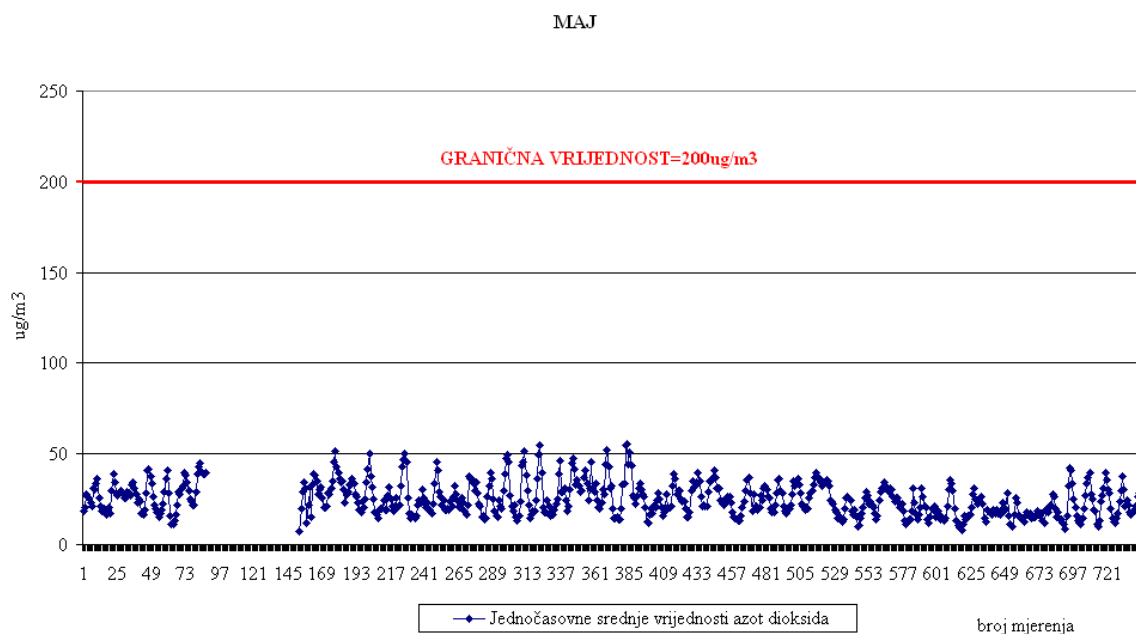
Broj jednočasovnih mjerenja	678	
Procenat validnih jednočasovnih vremena usrednjavanja	91.12	
Minimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	7.24	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	55.34	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	25.03	
Mediana časovnih vremena usrednjavanja	23.64	
Broj prekoračenja časovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	$200 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje	Nema
Godišnja srednja vrijednost	$40 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

2.4.2 GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI PLJEVLJA

Slika 6. Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida uporedo sa GV

Slika 7. Jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida uporedo sa GV

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

2.4.3. KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI PLJEVLJA

1. SUMPOR DIOKSID

Svi rezultati mjerenja **sumpor dioksida** su upoređeni sa propisanim **graničnim vrijednostima za:**

- jednočasovnu srednju vrijednost ($350\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- srednju **dnevnu** vrijednost ($125\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Sve jednočasovne srednje vrijednosti **sumpor dioksida** tokom mjeseca maja su bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

Sve srednje dnevne vrijednosti **sumpor dioksida** su bile **ispod** propisane granične vrijednosti od $125\mu\text{g}/\text{m}^3$

2. AZOT DIOKSID

Rezultati mjerenja **azot dioksida** (kao jednočasovne srednje vrijednosti) su upoređeni sa:

- propisanom **graničnom vrijednošću** za jednočasovne srednje vrijednosti ($200\mu\text{g}/\text{m}^3$).
Sve izmjerene jednočasovne srednje vrijednosti **azot dioksida** (predstavljene samo grafički zbog obimnosti podataka), su tokom maja mjeseca, bile **ispod** propisane granične vrijednosti .

3. ČESTICE PREČNIKA MANJEG OD $10\mu\text{m}$ (PM_{10})

Srednje dnevne vrijednosti **PM_{10}** upoređene su sa:

- propisanom **graničnom vrijednošću** ($50\mu\text{g}/\text{m}^3$), za srednju dnevnu vrijednost, koja se ne smije prekoračiti više od 35 puta u toku godine.

Srednje dnevne vrijednosti **PM_{10}** , tokom mjeseca maja, su bile **šest dana iznad** propisane granične vrijednosti.

4. ČESTICE PREČNIKA MANJEG OD $2.5\mu\text{m}$ ($\text{PM}_{2.5}$)

Srednje dnevne vrijednosti **$\text{PM}_{2.5}$** , na ovoj lokaciji u mjesecu maju, su četiri dana bile iznad propisane granične vrijednosti za godišnju srednju vrijednost ($25\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

**2.5.MJERNA STANICA -TIVAT
PODACI O STANICI-TIVAT**

1.Opšti podaci				
1.1.	Ime stanice	Tivat		
1.2.	Ime grada	Tivat		
1.3.	Nacionalni ili lokalni broj i oznaka	MNE_VZ_10		
1.4.	Kod stanice	MNE_03_02		
1.5.	Naziv stručne institucije koja odgovara za stanicu	D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica		
1.6.	Tijelo ili programi kojima se dostavljaju podaci	Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore		
1.7.	Ciljevi mjerenja	Procjena uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu, praćenje trenda		
1.8.	Geografske koordinate	G.dužina (m)	G.širina (m)	Nmv (m)
		6557638.85	4698672.85	3.5
1.9.	NUTS			
1.10.	Zagađujuće materije koje se mjere	PM _{2.5}		
1.11.	Meteorološki podaci	Temperatura, relativna vlažnost, pritisak, smjer i brzina vjetera		
1.12	Druge informacije			
2.Klasifikacija stanice				
2.1	Tip područja	Gradsko:trajno izgrađeno područje		
2.2.	Tip stanice u odnosu na izvor emisije	Urbana		
2.3.	Dodatne informacije o stanici			
3.Mjerna oprema				
3.1.	Naziv			
3.2.	Analitička metoda ili mjerna metoda			
PM _{2.5}	Ručno sakupljanje	Gravimetrija		
4.Opis uzorkovanja				
4.1.	Lokacija mjernog mjesta			
4.2.	Visina mjesta uzorkovanja	3m		
4.3.	Učestalost integrisanja podataka	1 sat . 24 sata		
4.4.	Vrijeme uzorkovanja	Kontinuirano		

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

**2.5.1 TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI
TIVAT**

Tabela 35.Srednje dnevne vrijednosti

Datum	PM_{2.5} (µg/m³)
1.05	14.08
2.05	13.65
3.05	17.87
4.05	19.83
5.05	18.65
6.05	35.83
7.05	24.69
8.05	20.39
9.05	12.60
10.05	12.21
11.05	16.20
12.05	15.94
13.05	19.29
14.05	16.56
15.05	17.02
16.05	11.78
17.05	24.38
18.05	9.87
19.05	8.96
20.05	14.40
21.05	11.77
22.05	5.73
23.05	4.52
24.05	8.81
25.05	5.26
26.05	7.26
27.05	11.12
28.05	15.33
29.05	15.75
30.05	17.68
31.05	12.31
GV (SGV)	25
Ciljna vrijednost	25

Tabela 36. Statistička obrada rezultata mjerenja PM_{2,5} čestica

Broj 24 časovnih mjerenja	31	
Procenat validnih 24 časovnih mjerenja	100	
Minimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)	4.52	
Maksimalna 24 časovna vrijednost (µg/m ³)	35.83	
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)	14.83	
Mediana 24 časovnih vremena usrednjavanja (µg/m ³)	14.40	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Godišnja srednja vrijednost	25 µg/m ³	nema
Ciljna vrijednost (zastita zdravlja)		
Godišnja srednja vrijednost	25 µg/m ³	

2.5.2. KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI TIVAT

1. ČESTICE PREČINA MANJEG OD 2.5µm (PM_{2,5})

Validnih mjerenja PM_{2,5} u maju mjesecu na ovoj lokaciji je bilo 31 dan.

Jedna srednja dnevna vrijednost **PM_{2,5} čestica** je bila **iznad** granične vrijednosti, (propisane na godišnjem nivou od 25 µg/m³, sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine).

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

**2.6.MJERNA STANICA -GOLUBOVCI
PODACI O STANICI-GOLUBOVCI**

1.Opšti podaci			
1.1.	Ime stanice	Golubovci	
1.2.	Ime grada	Podgorica	
1.3.	Nacionalni ili lokalni broj i oznaka	MNE_VZ_05	
1.4.	Kod stanice	MNE_02_05	
1.5.	Naziv stručne institucije koja odgovara za stanicu	D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica	
1.6.	Tijelo ili programi kojima se dostavljaju podaci	Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore	
1.7.	Ciljevi mjerenja	Procjena uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu, praćenje trenda	
1.8.	Geografske koordinate	G.dužina (m)	G.širina (m)
		6601947.52	4688794.08
	Nmv (m)	13	
1.9.	NUTS		
1.10.	Zagađujuće materije koje se mjere	SO ₂ ,O ₃ ,NO,NO ₂ ,NO _x	
1.11.	Meteorološki podaci	Temperatura, relativna vlažnost, pritisak, smjer i brzina vjetra	
1.12	Druge informacije		
2.Klasifikacija stanice			
2.1	Tip područja	Ruralno	
2.2.	Tip stanice u odnosu na izvor emisije	SB	
2.3.	Dodatne informacije o stanici		
3.Mjerna oprema			
3.1.	Naziv		
3.2.	Analitička metoda ili mjerna metoda		
SO ₂	Automatski analizator	Analiza-UV fluorescencija	
O ₃	Automatski analizator	Analiza- UV fluorescencija	
NO, NO ₂ , NO _x	Automatski analizator	Analiza-hemiluminiscencija	
4.Opis uzorkovanja			
4.1.	Lokacija mjernog mjesta		
4.2.	Visina mjesta uzorkovanja	3m	
4.3.	Učestalost integrisanja podataka	1 sat . 24 sata	
4.4.	Vrijeme uzorkovanja	Kontinuirano	

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

**2.6.1 TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI-
GOLUBOVCI**

Tabela 37.Srednje dnevne vrijednosti i mak.8h srednje dnevne vrijednosti

Datum	Sumpor dioksid ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Ozon ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
1.05		
2.05	4.03	
3.05	4.16	79.72
4.05	4.22	79.66
5.05	4.24	74.73
6.05	4.12	75.24
7.05	3.98	70.34
8.05	3.92	93.07
9.05	3.94	80.88
10.05	3.91	102.38
11.05	3.83	99.90
12.05	5.46	96.49
13.05	5.25	97.75
14.05	4.37	115.56
15.05	4.54	108.74
16.05	3.88	104.57
17.05	3.95	87.31
18.05	3.97	95.36
19.05	4.03	93.35
20.05	4.03	90.96
21.05	3.98	83.21
22.05	3.92	75.31
23.05	3.82	96.15
24.05	3.86	92.42
25.05	3.83	93.27
26.05	3.81	91.29
27.05	3.91	79.89
28.05	4.34	85.96
29.05	4.16	90.36
30.05	4.01	91.64
31.05	3.95	94.37
GV(SDV)	125	
Ciljna vrijednost		120

Tabela 38.Statistička obrada rezultata mjerenja sumpor dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	708	
Procenat validnih jednočasovnih vremena usrednjavanja	95.16	
Minimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	2.27	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	31.48	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	4.11	
Median jednočasovnih vremena usrednjavanja	3.96	
Broj 24 časovnih mjerenja	30	
Procenat validnih 24 časovnih vremena usrednjavanja	96.77	
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	3.81	
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	5.46	
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	4.11	
Madian 24 časovnih vremena usrednjavanja	3.98	
Broj prekoračenja časovne GV	0	
Broj prekoračenja 24 časovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	$350 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje	Nema
Dnevna srednja vrijednost	$125 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

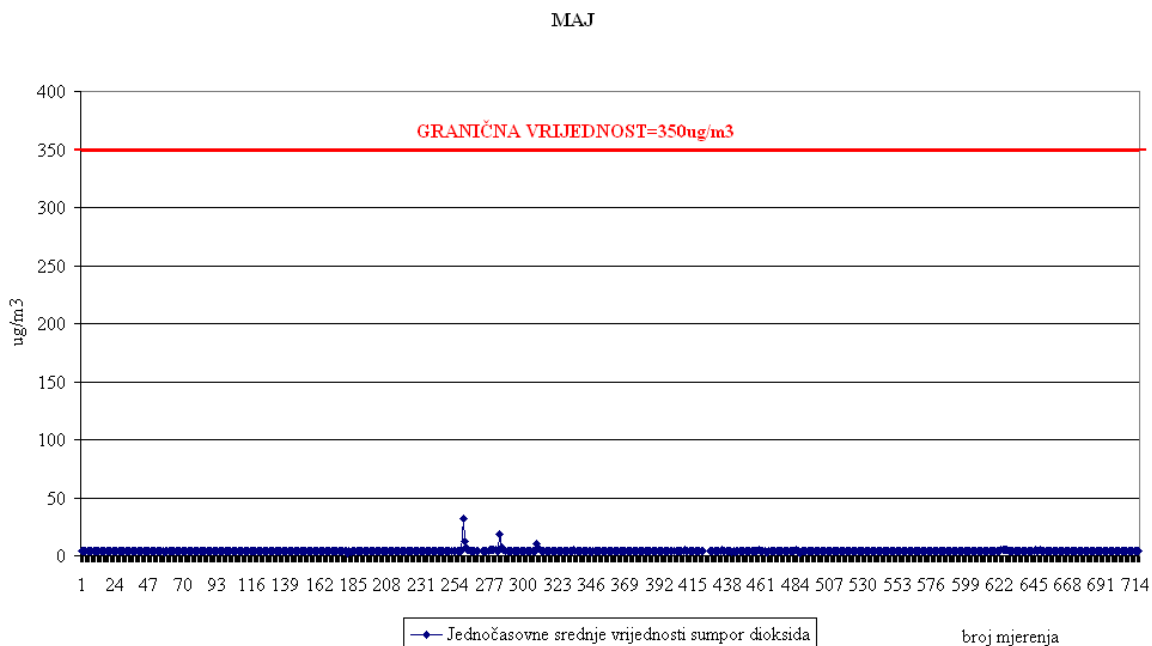
Tabela 39.Statistička obrada rezultata mjerenja azot dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	708	
Procenat validnih jednočasovnih vremena usrednjavanja	95.16	
Minimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	0.34	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	25.16	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	2.60	
Median jednočasovnih vremena usrednjavanja	1.51	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	$200 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje	nema
Godišnja srednja vrijednost	$40 \mu\text{g}/\text{m}^3$	nema

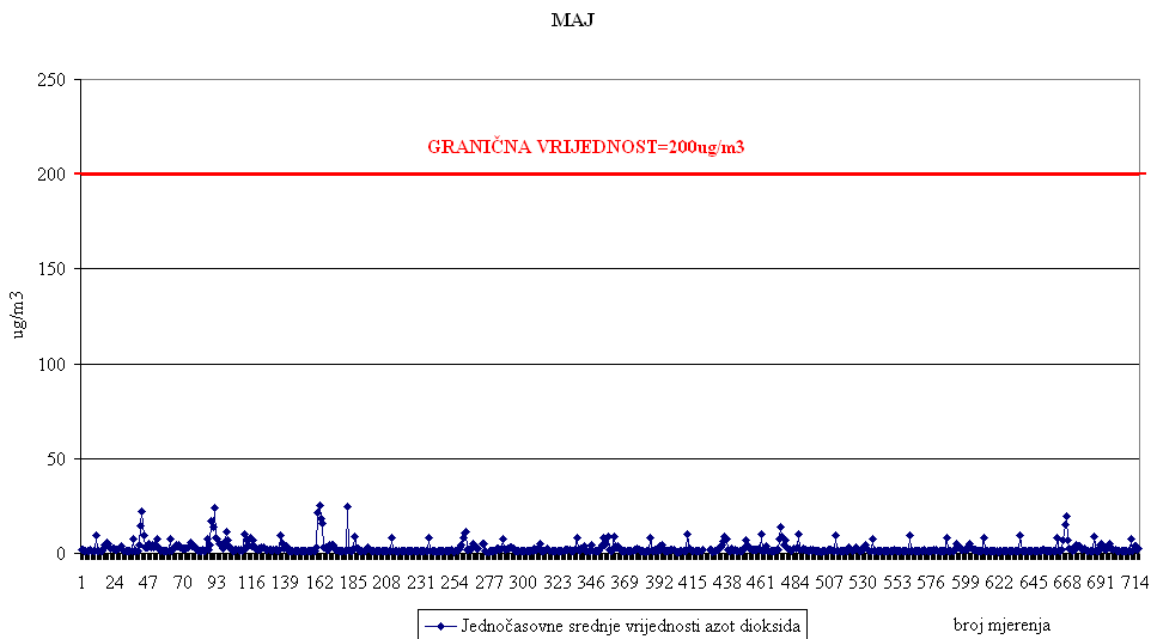
Tabela 40. Statistička obrada rezultata mjerenja ozona

Broj 8 časovnih mjerenja	29	
Procenat validnih 8 časovnih mjerenja	93.54	
Minimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	70.34	
Maksimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	115.56	
Srednja vrijednost 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	90.34	
Mediana 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	91.64	
Broj prekoračenja 8 časovne	0	
Ciljna vrijednost		
Period usrednjavanja	Ciljna vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	nema

2.6.2 GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI GOLUBOVCI

Slika 8.Srednje časovne vrijednosti sumpor dioksida uporedo sa GV

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.
Slika 9.Srednje časovne vrijednosti azot dioksida uporedo sa GV

2.6.3.KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI GOLUBOVCI

1.SUMPOR DIOKSID

Svi rezultati mjerenja **sumpor dioksida** su upoređeni sa propisanim **graničnim vrijednostima** za:

- jednočasovnu srednju vrijednost ($350\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- srednju **dnevnu** vrijednost ($125\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Sve izmjerene vrijednosti **sumpor dioksida** posmatrane u odnosu na granične vrijednosti (jednočasovne srednje vrijednosti i dnevne srednje vrijednosti) za zaštitu zdravlja, tokom mjeseca maja, su bile **ispod** propisanih graničnih vrijednosti.

2.AZOT DIOKSID

Rezultati mjerenja **azot dioksida** (kao jednočasovne srednje vrijednosti) su upoređeni sa:

- propisanom **graničnom vrijednošću** za jednočasovne srednje vrijednosti ($200\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Sve izmjerene jednočasovne srednje vrijednosti **azot dioksida** (predstavljene samo grafički zbog obimnosti podataka) su tokom maja mjeseca bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

3.OZON

Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ozona** su poredene sa:

- propisanom **ciljnom vrijednošću** ($120\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Sve maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti ozona, tokom maja mjeseca, su bile **ispod** propisane ciljne vrijednosti.

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

**2.7.MJERNA STANICA-GRADINA
PODACI O STANICI-GRADINA**

1.Opšti podaci			
1.1.	Ime stanice	Gradina	
1.2.	Ime grada	Pljevlja	
1.3.	Nacionalni ili lokalni broj i oznaka	MNE_VZ_04	
1.4.	Kod stanice	MNE_01_02	
1.5.	Naziv stručne institucije koja odgovara za stanicu	D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica	
1.6.	Tijelo ili programi kojima se dostavljaju podaci	Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore	
1.7.	Ciljevi mjerenja	Procjena uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu. praćenje trenda	
1.8.	Geografske koordinate	G.dužina (m)	G.širina (m)
		6604352.00	4792911.00
	Nmv (m)	1094	
1.9.	NUTS		
1.10.	Zagađujuće materije koje se mjere	SO ₂ , NO, NO ₂ , Nox, O ₃	
1.11.	Meteorološki podaci	Temperatura. relativna vlažnost. pritisak. smjer i brzina vjetra	
1.12	Druge informacije		
2.Klasifikacija stanice			
2.1	Tip područja	Ruralno	
2.2.	Tip stanice u odnosu na izvor emisije	SB	
2.3.	Dodatne informacije o stanici		
3.Mjerna oprema			
3.1.	Naziv		
3.2.	Analitička metoda ili mjerna metoda		
SO ₂	Automatski analizator	Analiza-UV fluorescencija	
NO, NO ₂ , NOx	Automatski analizator	Analiza-hemiluminiscencija	
O ₃	Automatski analizator	Analiza-UV fluorescencija	
4.Opis uzorkovanja			
4.1.	Lokacija mjernog mjesta		
4.2.	Visina mjesta uzorkovanja	3m	
4.3.	Učestalost integrisanja podataka	1 sat . 24 sata	
4.4.	Vrijeme uzorkovanja	Kontinuirano	

2.7.1 TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI-GRADINA

Tabela 41.Srednje dnevne (SO₂) i mak.8h srednje dnevne vrijednosti (O₃)

Datum	SO ₂ (µg/m ³)	Ozon (µg/m ³)
1.05	6.57	114.34
2.05	5.63	116.01
3.05	5.94	100.08
4.05	9.06	98.04
5.05	10.51	98.95
6.05	7.40	99.83
7.05	7.38	99.60
8.05		
9.05	8.97	130.76
10.05	7.24	130.45
11.05		
12.05		
13.05	6.04	125.96
14.05	7.45	139.94
15.05	7.18	136.53
16.05	8.98	133.24
17.05	10.63	112.12
18.05	8.14	117.53
19.05	6.68	117.69
20.05	6.67	121.41
21.05	6.83	129.60
22.05	6.98	109.46
23.05	6.65	120.31
24.05	6.71	113.47
25.05	6.83	114.68
26.05	7.28	113.65
27.05	8.06	92.01
28.05	9.34	82.72
29.05	9.34	99.10
30.05	9.48	101.16
31.05	7.56	104.31
1.05	6.57	114.34
Ciljna vrijednost		120
GV (SDV)	125	

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

Tabela 42.Statistička obrada rezultata mjerenja sumpor dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	694	
Procenat validnih jednočasovnih vremena usrednjavanja	88.33	
Minimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	4.42	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	19.04	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	7.65	
Mediana jednočasovnih vremena usrednjavanja	7.07	
Broj 24 časovnih mjerenja	28	
Procenat validnih 24 časovnih vremena usrednjavanja	90.32	
Min. vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	5.63	
Max. vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	10.63	
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	7.70	
Median vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	7.33	
Broj prekoračenja časovne GV	0	
Broj prekoračenja 24 časovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje	nema
Dnevna srednja vrijednost	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	nema

Tabela 43.Statistička obrada rezultata mjerenja azot dioksida

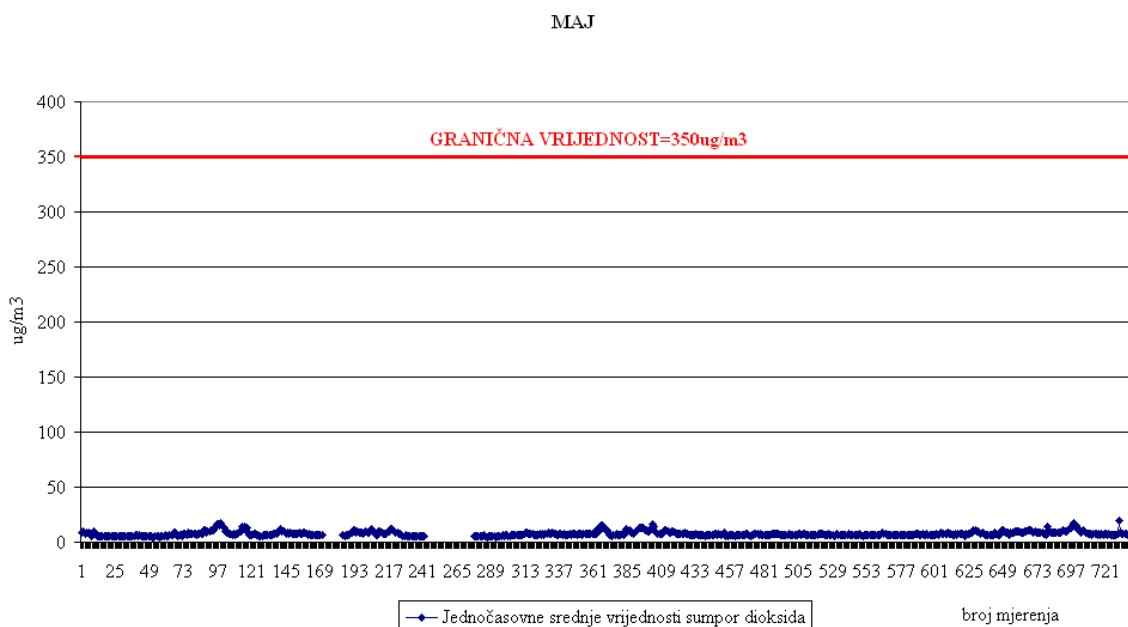
Broj jednočasovnih mjerenja	694	
Procenat validnih jednočasovnih vremena usrednjavanja	88.33	
Minimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	0.49	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	4.00	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	1.04	
Median jednočasovnih vremena usrednjavanja	0.91	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje	nema
Godišnja srednja vrijednost	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	nema

Tabela 44. Statistička obrada rezultata mjerenja ozona

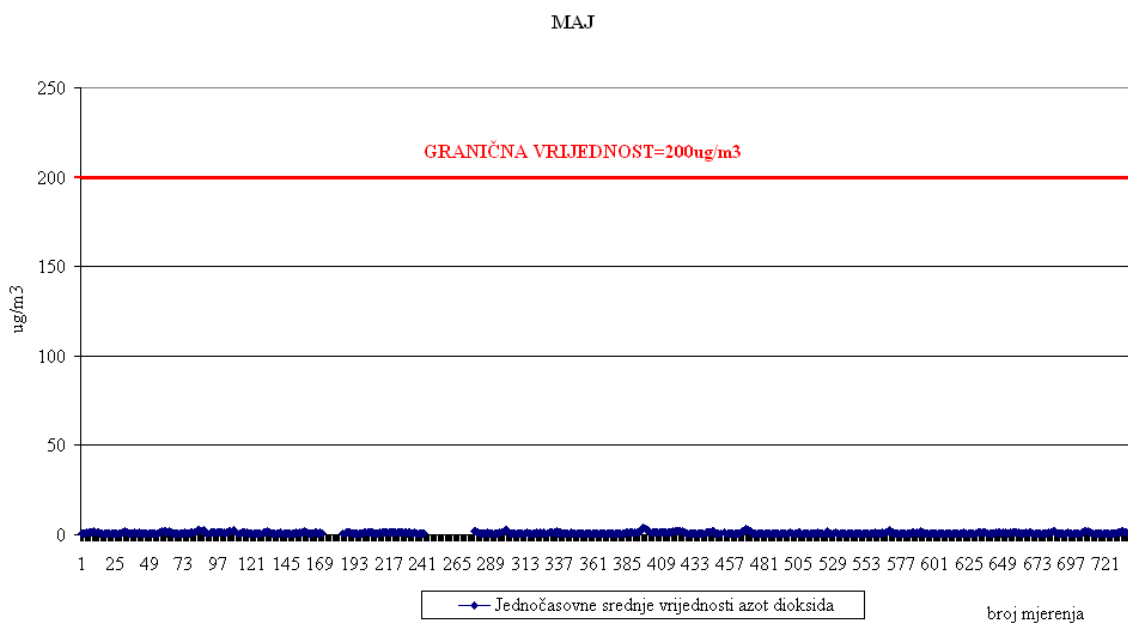
Broj 8 časovnih mjerenja	28	
Procenat validnih 8 časovnih mjerenja	90.32	
Minimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	82.72	
Maksimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	139.94	
Srednja vrijednost 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	113.32	
Madian 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	114	
Broj prekoračenja 8 časovne	9	
Ciljna vrijednost		
Period usrednjavanja	Ciljna vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	nema

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

2.7.2 GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI GRADINA

Slika 10.Srednje časovne vrijednosti sumpor dioksida uporedo sa GV

Slika 11.Srednje časovne vrijednosti azot dioksida uporedo sa GV

Izveštaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u maju 2015.god.

2.7.3.KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI GRADINA

1.SUMPOR DIOKSID

Svi rezultati mjerenja **sumpor dioksida** su upoređeni sa propisanim graničnim vrijednostima za :

- jednočasovnu srednju vrijednosti ($350\mu\text{g}/\text{m}^3$).
- srednju **dnevnu** vrijednost ($125\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Sve srednje 1-časovne koncentracije **sumpor dioksida**, tokom mjeseca maja, su bile **ispod** propisanih graničnih vrijednosti.

2.AZOT DIOKSID

Rezultati mjerenja **azot dioksida** (kao jednočasovne srednje vrijednosti) su upoređeni sa:

- propisanom **graničnom vrijednošću** za jednočasovne srednje vrijednosti.
Sve izmjerenje jednočasovne srednje vrijednosti **azot dioksida** (predstavljene samo grafički zbog obimnosti podataka) su tokom mjeseca maja bile **ispod** propisane granične vrijednosti ($200\mu\text{g}/\text{m}^3$).

3.OZON

Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ozona** poređene su sa:

- propisanom **ciljnom vrijednošću** ($120\mu\text{g}/\text{m}^3$).
Devet maksimalnih osmočasovnih srednjih dnevnih vrijednosti ozona u maju mjesecu su bile **iznad** propisane ciljne vrijednosti.

Šef odsjeka za neorgansku analitiku

Mr.sci.Dejan Jančić. dipl.hem

Šef odsjeka za organsku analitiku

Mr.sci.Vladimir Živković.dipl.inž.tehn.

Izveštaj izradio:

Šef odsjeka za analitiku vazduha

Radomir Žujović. dipl.hem

Lica odgovorna za izvođenje mjerenja

Siniša Popović. dipl.far

Maja Branković

Ivan Đurović

Petar Galičić